

128 χρόνια – επαγγελματική προστασία φυτών

Автор(и): Растителна защита
Дата: 15.01.2024 Брой: 1/2024

Σήμερα, σύμφωνα με την παράδοση, σημαδεύουμε 128 χρόνια φυτοπροστατευτικής δραστηριότητας στη Βουλγαρία, μια ιστορία γεμάτη προκλήσεις και δυσκολίες, των οποίων κύριος στόχος παραμένει η διατήρηση της ποικιλομορφίας των φυτικών ειδών. Η φυτοπροστασία είναι βασικός παράγοντας για την ανάπτυξη μιας σύγχρονης και βιώσιμης γεωργίας, ανταγωνιστικής στο δυναμικό περιβάλλον συνεχών κλιματικών και οικονομικών αλλαγών. Ο εορτασμός υπό το σύνθημα «Προστατέψτε τα φυτά – διατηρήστε τη ζωή» θα πραγματοποιηθεί στις 16 Ιανουαρίου στην Αίθουσα Τελετών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου του Πλόβντιβ.

Χρόνια πολλά σε όλους τους «γιατρούς» των φυτών που κάνουν τις σωστές διαγνώσεις και συνταγογραφούν τις κατάλληλες θεραπείες και τα κατάλληλα προϊόντα φυτοπροστασίας!

Στην αρχή ήταν το αμπέλι...

Στο μακρινό έτος 1884, εμφανίστηκε στη Βουλγαρία η φυλλοξήρα – η "πανώλη του αμπελιού" –, η πιο σοβαρή καταστροφή που έχει ποτέ πλήξει την αμπελουργία μας. Μέσα σε λίγα χρόνια, ένα μεγάλο μέρος των αμπελώνων στις περιοχές Βίντιν, Λομ, Βράτσα και άλλες καταστράφηκε. Η πορεία της φυλλοξήρας από δυσμάς προς ανατολάς και από εκεί νότια διασχίζοντας την οροσειρά των Βαλκανίων σημαδεύτηκε με λωρίδες κόκκινου υφάσματος υψωμένες ψηλά πάνω από το άρρωστο αμπέλι. Αυτό το "μέτωπο" σάρωσε σε όλη τη Βουλγαρία και από 1.150.000 στρέμματα αμπελώνων το 1897, η έκταση μειώθηκε σε 434.000 στρέμματα το 1919. Η εμφάνιση της φυλλοξήρας καθιστούσε απαραίτητα επείγοντα μέτρα: την ψήφιση του "Νόμου για τα Μέτρα κατά της Μόλυνσης από Φυλλοξήρα (Πανώλη του Αμπελιού) και την Αποκατάσταση των Αμπελώνων που Καταστράφηκαν από Αυτήν" με Διάταγμα του Τσάρου Φερδινάνδου στις 16 Ιανουαρίου 1896. Ακριβώς με αυτόν τον νόμο τίθεται η επίσημη αρχή του αγώνα κατά των επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και των φυτοπροστατευτικών δραστηριοτήτων στη χώρα μας. Έτσι, η 16η Ιανουαρίου υιοθετήθηκε ως η επαγγελματική γιορτή των ειδικών φυτοπροστασίας στη Βουλγαρία.

Μια σύντομη ιστορία των φυτοπροστατευτικών δραστηριοτήτων στη Βουλγαρία

Ακολούθησε μια σειρά νόμων, οι οποίοι ρυθμίζουν νομικά τις φυτοπροστατευτικές δραστηριότητες στη χώρα:

- Ο Νόμος για τη Βελτίωση της Γεωργικής Παραγωγής και την Προστασία των Αγροτικών Ιδιοκτησιών – 1925, ο οποίος ρυθμίζει τα καραντίνια μέτρα για την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων.
- Το 1930, ψηφίστηκε ο πρώτος ανεξάρτητος νόμος που διέπει την προστασία των φυτών από ασθένειες και επιβλαβή έντομα, και με το Διάταγμα Νο. 21 του Τσάρου Μπόρις Γ' της 10.04.1933, επικυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση για την Προστασία των Φυτών της Ρώμης 1929.

Με τα χρόνια δεν υπήρχε κεντρική δομή για να πραγματοποιεί όλες τις φυτοπροστατευτικές δραστηριότητες στη χώρα. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που τέθηκαν στη Διεθνή Σύμβαση Φυτοπροστασίας της Ρώμης 1951, το 1991 η Μεγάλη Εθνοσυνέλευση επικύρωσε τη Διεθνή Σύμβαση και με αυτήν την πράξη επέτρεψε τη δημιουργία μιας υπηρεσίας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Με το Διάταγμα Νο. 131 του Υπουργικού Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1992 και την επακόλουθη Διάταξη του Υπουργού Γεωργίας και Βιομηχανίας Τροφίμων της 14ης Οκτωβρίου του ίδιου έτους, ιδρύθηκε η Εθνική Υπηρεσία Φυτοπροστασίας (ΕΥΦ).

Η ψήφιση του Νόμου για τη Φυτοπροστασία του 1997 και του συμπληρωματικού του 2001 επιβεβαίωσαν και θεσμοθέτησαν την Υπηρεσία ως τη μοναδική επίσημη κρατική αρχή για την άσκηση ελέγχου και ρυθμιστικών λειτουργιών στον τομέα της φυτοπροστασίας. Ως εξωτερικό φυτοϋγειονομικό σύνορο της ΕΕ, η ΕΥΦ καταβάλλει προσπάθειες για την εναρμόνιση της νομοθεσίας με αυτήν της Κοινότητας σε τομείς όπως οι βιολογικές δοκιμές και η άδεια προϊόντων φυτοπροστασίας, η βιολογική γεωργία, ο φυτοϋγειονομικός έλεγχος, το κεντρικό εργαστήριο ελέγχου φυτοφαρμάκων και τα περιφερειακά εργαστήρια ελέγχου επιβλαβών εντόμων.

Το 2021 ιδρύθηκε η Βουλγαρική Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (BAAT) ως μοναδική αρχή για τον έλεγχο της ασφάλειας και της ποιότητας των τροφίμων στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας. Η δομή της Αρχής ενώνει τις τρεις κύριες και ανεξάρτητες υπηρεσίες στον τομέα της γεωργίας: την Εθνική Κτηνιατρική Υπηρεσία, την Εθνική Υπηρεσία Φυτοπροστασίας, καθώς και την Εθνική Υπηρεσία Σιτηρών και Ζωοτροφών.

Κύρια λειτουργία της είναι ο έλεγχος της συμμόρφωσης με τις εθνικές και ευρωπαϊκές απαιτήσεις ελέγχου στον τομέα:

- ασφάλειας και ποιότητας τροφίμων, συμπληρωμάτων διατροφής και ποτών.
- κτηνιατρικής ιατρικής και ευζωίας ζώων.
- φυτοπροστασίας και λιπασμάτων.
- φυτοϋγειονομικού ελέγχου.
- ελέγχου ζωοτροφών.
- συννοριακού ελέγχου πρώτων υλών και προϊόντων φυτικής και ζωικής προέλευσης, και άλλων.

Η φυτοπροστασία ως συστατικό της ευρύτερης έννοιας της φυτικής υγείας

Την τελευταία δεκαετία, η ανθρωπότητα αισθάνθηκε έντονα την απειλή της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας της βιοποικιλότητας και της ρύπανσης του πλανήτη. Η παγκόσμια ανάγκη για επίτευξη υψηλού υγειονομικού επιπέδου της φυτικής παραγωγής σε ένα ασταθές και εξαιρετικά δυναμικό κλιματικό και φυτοϋγειονομικό περιβάλλον καθιστά επίσης απαραίτητες σημαντικές αλλαγές στην κατανόησή μας για τη φυτοπροστασία.

Ο κλασικός ορισμός της φυτοπροστασίας ως αποκλειστικά στοχευμένης στην άμεση καταστροφή ενός δεδομένου επιβλαβούς οργανισμού αντικαθίσταται από μια φυτοπροστασία στην οποία αυτή γίνεται η τελευταία λύση.

Η φυτοπροστασία γίνεται συστατικό της ευρύτερης έννοιας της φυτικής υγείας, η οποία περιλαμβάνει την υγεία του εδάφους στο οποίο σπέρνεται ο σπόρος, το σύμπλεγμα των μικροοργανισμών και των θρεπτικών

сυστατικών σε αυτό το έδαφος, τα χαρακτηριστικά του σπόρου, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας ή τουλάχιστον της ανοχής σε οικονομικά σημαντικές ασθένειες και επιβλαβή έντομα, την εφαρμογή νέων γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια, όπως η διακαλλιέργεια, οι καλλιέργειες παγίδας, οι λωρίδες ανθισμένων φυτών, η κάλυψη του εδάφους και άλλες, οι οποίες ενθαρρύνουν τους ωφέλιμους οργανισμούς και έχουν απωθητική ή κατασταλτική επίδραση στους επιβλαβείς. Σε αυτό μπορούμε να προσθέσουμε τις ευκαιρίες που παρέχει η ψηφιοποίηση των διαδικασιών – το διαδίκτυο, οι μέθοδοι τηλεπισκόπησης, τα καινοτόμα μέσα διαχείρισης της πίεσης από επιβλαβή έντομα και ασθένειες χωρίς απαραίτητα την εξάλειψή τους.

Η συζήτηση για το μέλλον της φυτοπροστασίας στην ΕΕ – μέρος του ευρύτερου διαλόγου για το μέλλον της παραγωγής τροφίμων και την πρόληψη της κλιματικής αλλαγής

Σύμφωνα με την Καθηγήτρια Βίλι Χαριζάνοβα, Κοσμήτορα της Σχολής Φυτοπροστασίας και Αγροοικολογίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου του Πλόβντιβ, είναι απλώς θέμα χρόνου μέχρι αυτά τα νέα προϊόντα και τεχνολογίες να εισαχθούν ευρέως στην πράξη, αλλά για το σκοπό αυτό απαιτείται πολύ πιο εντατική εργασία σε εθνικό επίπεδο για την ενημέρωση των γεωργών σχετικά με τις αλλαγές που θα συμβούν και τις καινοτομίες στη φυτοπροστασία. Μια επιτυχημένη γεωργία απαιτεί στενή συνεργασία στο τρίγωνο της γνώσης: επιστήμη – εκπαίδευση – επιχειρήσεις και δημόσια διοίκηση. Η δημιουργία της απαραίτητης εμπειροτεχνικής ικανότητας καλά εκπαιδευμένων ειδικών που θα εργαστούν σε στενή συνεργασία με επιστήμονες, με πανεπιστημιακή εκπαίδευση